

Kunnanhallitus

Aika 25.11.2024 klo 16:02 - 18:05

Paikka Kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 220	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 221	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 222	Mäntsälän kunnan henkilökuljetuspalvelut	5
§ 223	Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2028	9
§ 224	Mäntsälän Jäähalli Oy:n yhtiökokousedustaja / uuden yhtiökokousedustajan valinta	15
§ 225	Ero keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä / Laine Jarmo ja uuden jäsenen valinta keskusvaalilautakuntaan	16
§ 226	Valtuustoaloite kamppailusta asunnottomuutta vastaan	17
§ 227	Viranhaltijapäätökset	19
§ 228	Lautakuntien pöytäkirjat	20
§ 229	Ilmoitusasiat	21

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Havula Tapio Lampi Satu Kokko Eero Hallikainen Heli Laakso Teemu Leino Timo Manninen Katri Särkijärvi Tuuli Warras-Stjernvall Annika	Puheenjohtaja I varapuheenjohtaja II varapuheenjohtaja Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen	
Muu	Keto-Huovinen Pihla Laine Tytti Allonen Ilkka Laurila Hannu Samola Riitta Gummerus Vesa Niiranen-Rokkila Jenni	Valtuuston puheenjohtaja Valtuuston I varapuheenjohtaja Valtuuston II varapuheenjohtaja Esittelijä Pöytäkirjanpitäjä Kuntakehitysjohtaja Hankinta-asiantuntija	Saapui klo 16.18 Asiantuntijana § 222 Asiantuntijana § 222

Allekirjoitukset

Tapio Havula
puheenjohtajaRiitta Samola
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat 220 - 229

Pöytäkirjan tarkastus

Satu Lampi
pöytäkirjantarkastajaTimo Leino
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Yleinen tietoverkko 28.11.2024

Kunnanhallitus

§ 220

25.11.2024

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 220

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kunnanhallitus

§ 221

25.11.2024

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 221

Päätösehdotus Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Satu Lampi ja Timo Leino.

Päätös Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Satu Lampi ja Timo Leino.

Mäntsälän kunnan henkilökuljetuspalvelut

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 222
531/02.06.01/2023

Mäntsälän kunta on tarjouspyynnöllä 515267 (Dnro 531/02.06.01/2023) pyytänyt tarjouksia henkilökuljetuspalveluille osa-alueille 1 Koulukuljetukset, 2 Ostovuorot ja 3 Muut tilausajot ja lisäkapasiteettitarve.

Henkilökuljetuspalvelut sisältävät pääasiassa koulumatkakuljetuksia, päiväkotien ja koulujen tilausajoja sekä kaikille avoimia ostovuoroja. Kaikki kuljetukset voivat sisältää ilmoitetun liikennöintiajan aikana myös muita kunnan tarvitsemia kuljetuspalveluita. Kunta pyrkii vuoroautomaisesti ajettavan, logistisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevän kokonaisuuden muodostamiseen siten, että kuljetukset optimoidaan alueittain eri ryhmien ja toimipisteiden yhteiskuljetuksiksi aina, kun se on kunnan kannalta järkevää ja kuljetusteknisesti (reitit, aikataulut, kuormat jne.) mahdollista. Kunnan nykyiset kuljetussopimukset vastaavien kuljetusten hoitamisesta päättyvät kevätlukukauden 2025 lopussa.

Sopimuskausi on nelivuotinen 01.08.2025 - 31.07.2029. Sopimusta voidaan jatkaa kahdella erikseen päätettävällä kahden (2+2) vuoden mittaisella optiokaudella 01.08.2029 - 31.07.2031 ja 01.08.2031 - 31.07.2033. Kunta ilmoittaa ensimmäisen optiokauden käyttöönotosta kolmannen (3.) sopimusvuoden aikana. Kunnan ratkaisuun optiokauden käytöstä vaikuttavat mm. kokonaiskuljetusjärjestelmän mahdolliset muutostarpeet, kuljetusjärjestelmän kustannukset sekä laatutekijät. Kunta tekee päätöksen mahdollisesta jatkokaudesta neuvoteltuaan ensin liikenteenharjoittajien kanssa. Kunnalla on oikeus optiokauden käyttöön kaikkien kohteiden tai niin halutessaan vain valitsemiensa kohteiden osalta.

Kyseessä on hankintalain 26 §:n EU-kynnysarvon ylittävä hankinta, josta julkaistiin hankintailmoitus Tarjouspalvelu.fi -portaalissa ja Hilma-hankintakanavalla 2.10.2024 (2024-014732) sekä Euroopan Unionin Virallisessa Lehdessä (EUVL) ja TED-tietokannassa 2.10.2024 (593444-2024). Hankinnasta julkaistiin korjausilmoitus Tarjouspalvelu.fi -portaalissa ja Hilma-hankintakanavalla 15.10.2024 (2024-015382) sekä Euroopan Unionin Virallisessa Lehdessä (EUVL) ja TED-tietokannassa 15.10.2024 (621429-2024). Ennakoilmoitus hankinnasta julkaistiin Hilma-hankintakanavalla 14.4.2024 (2024-008213) ja TED-tietokannassa 15.4.2024 (220306-2024).

Hankinta on toteutettu hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön mukaisesti avointa hankintamenettelyä käyttäen. Tarjouspyynnöstä määräaikaan 21.10.2024 mennessä esitettyihin tarjoajien kysymyksiin, joita oli neljä (4) kappaletta, vastattiin kirjallisesti 23.10.2024 mennessä.

Hankinta on jaettu kolmeen osa-alueeseen, osatarjoukset hyväksyttiin:

- Osa-alue 1 Koulukuljetukset
- Osa-alue 2 Ostovuorot

- Osa-alue 3 Muut tilausajot ja lisäkapasiteettitarve

Alihankinnan osuus kokonaissisällöstä saa olla enintään 50 %. Koskien osa-alueetta 1 Koulukuljetukset: hankintayksikkö rajoittaa yhdelle tarjoajalle myönnettävien kohteiden enimmäismääräksi viisi (5) kohdetta, koska haluaa jakaa hankintasopimuksen ja sopimuskauden aikaisia riskejä sekä huomioida mikro- sekä pienet ja keskisuuret yritykset hankinnassa.

Tarjousten jättämisen määräaikaan 8.11.2024 klo 15 mennessä vastaanotettiin osa-alueeseen nro 1 15 tarjousta, osa-alueeseen nro 2 viisi (5) tarjousta, ja osa-alueeseen nro 3 viisi (5) tarjousta. Tarjoukset avattiin määräajan päätyttyä avaustilaisuudessa 8.11.2024.

Tarjouksen jättivät:

- Osa-alueeseen nro 1 Koulukuljetukset 15 tarjoajaa: HelpBus Oy, Korsisaari Oy, Mannerkiven Liikenne Oy, Mattilan Liikenne Oy, Mavo Oy, Mäntsälän Palvelutaksi Oy, Nurmijärven Linja Oy, Petax Oy, Rolly Raseborg Oy, Taksi Päijänne Oy, The Yellow Line Oy, Tiirismaan Liikenne Oy, Triviabus, Ventoniemi Oy, VJL Kuljetus ja Koneurakointi Ky.
- Osa-alueeseen nro 2 Ostovuorot viisi (5) tarjoajaa: HelpBus Oy, Korsisaari Oy, Mattilan Liikenne Oy, Tiirismaan Liikenne Oy, Ventoniemi Oy.
- Osa-alueeseen nro 3 viisi (5) tarjoajaa: HelpBus Oy, Mattilan Liikenne Oy, Nurmijärven Linja Oy, Tiirismaan Liikenne Oy, Ventoniemi Oy.

Tarjoajista Taksi Päijänne Oy ilmoitti käyttävänsä alihankintaa, jonka osuus määräytyy mahdollisesti voitettujen kohteiden mukaan sekä Ventoniemi Oy ilmoitti käyttävänsä alihankkijana Liikenne Seppälä Oy:ta korkeintaan 50 % kokonaismäärästä.

Kohdekohtaiset osatarjoukset on esitetty liitteenä olevassa vertailutaulukossa.

Tarjoukset käsiteltiin seuraavissa vaiheissa:

1. Tarjousten avaaminen
2. Tarjoajien soveltuvuuden tarkistaminen
3. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
4. Tarjousten laatu- ja hintavertailu
5. Tarjoajien valinta

Tarjoajat vakuuttivat täyttävänsä tarjouspyynnössä esitetyt kelpoisuusehdot ja vähimmäisvaatimukset.

Tarjoajien soveltuvuuden tarkistamisvaiheessa lähetettiin selvityspyynnöt Mavo Oy:lle viranomaistietojen tarkastamiseen liittyen ja Mäntsälän Palvelutaksi ky:lle tilaajavastuutietoihin liittyen. Selvityspyynnöihin saatiin hyväksyttävät vastaukset määräaikaan 18.11.2024 mennessä.

Hankinta ratkaistiin tarjouspyynnön mukaisesti seuraavasti:

Valintaperusteena käytettiin kokonaistaloudellista edullisuutta. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin. Halvin hinta saa täydet pisteet (100 pistettä) ja muut suhteessa siihen (pienin vastaus/oma vastaus * 100 p). Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytettiin ainoastaan halvinta hintaa, koska tarjouspyynnöllä lueteltujen ehdottomien vähimmäisvaatimusten sekä tarjoajan teknisen suorituskyvyn ja ammatillisten pätevyysvaatimusten katsotaan takaavan palveluiden riittävä laatutaso. Palveluhankinnan laatu on huomioitu mm. kalustoa ja palvelua koskevilla ehdottomilla laatuvaatimuksilla, jotka jokaisen tarjoajan tuli täyttää.

Saadut tarjoukset vertailtiin kohteittain tarjoajan ilmoittaman tarjoushinnan (€/päivä, kahden desimaalin tarkkuudella) mukaan. Mikäli kahdella tai useammalla tarjoajalla on sama vertailuhinta, niin osa-alueissa 1 ja 2 kohteen voittaja on se, jolla on

1. kriteeri = suurempi penkkimäärä,
2. kriteeri = parempi auton vuosimalli,
3. kriteeri = arvonta.

Osa-alueessa 3 voittajan valinnassa vertailuhinnan jälkeen seuraava kriteeri on arvonta.

Kilpailutuksen perusteella valitaan myös varatoimittaja, joka on kilpailutuksessa toiseksi tullut tarjoaja. Varatoimittaja valitaan siltä varalta, mikäli kilpailutuksen voittanut palveluntuottaja ei täytä sopimuskauden alkaessa tarjouspyynnön ehtoja ja edellytyksiä tai mikäli palveluntuottaja ei täytä näitä ehtoja ja edellytyksiä sopimuskauden aikana. Tällöin hankintayksikkö kumoaa tekemänsä hankintapäätöksen ja tekee uuden hankintapäätöksen sekä solmii sopimuksen varatoimittajan kanssa.

Osa-alueen nro 2 kohteen Osto 2, Mäntsälä-Nikinoja-Sälinkää-Mäntsälä osalta kaikki tarjouspyynnöllä määritellyt vertailukriteerit hinta, penkkimäärä ja auton vuosimalli olivat kahdella tarjoajalla samat, joten voittajan ja varatoimittajan valinnat suoritettiin arpomalla. Arvonta suoritettiin 18.11.2024 Mäntsälän kunnantalolla puolueettomasti suljettujen kuorien avulla. Kahdessa suljetussa ja nimettömässä kuoressa oli kahden kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneiden tarjoajien nimet. Voittavan kuoren valitsi Mäntsälän kunnan talousjohtaja Riitta Samola, paikalla arvonnän todistajina olivat hankinta-asiantuntija Jenni Niiranen-Rokkila ja projektityöntekijä Sara Pynttari.

Tarjouspyynnön mukaisesti tehdyn tarjousten vertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneet tarjoajat ja toiseksi tulleet tarjoajat on esitetty liitteenä olevassa vertailutaulukossa.

Hankinnan ennakoitu arvo on n. 1 265 000 € / vuosi.

Valmistelija

Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa, vesa.gummerus@mantsala.fi, kuljetussihteeri Lindsten Kristina, kristina.lindsten@mantsala.fi, hankinta-asiantuntija Niiranen-Rokkila Jenni, jenni.niiranen-rokkila@mantsala.fi

Kunnanhallitus

§ 222

25.11.2024

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää valita Mäntsälän kunnan henkilökuljetuspalveluiden palveluntuottajiksi sopimusajalle neljä (4) vuotta 01.08.2025 - 31.07.2029, jossa on mahdollisuus kahteen erikseen päätettävään kahden (2+2) vuoden mittaiseen jatkokauteen (optio) 01.08.2029 - 31.07.2031 ja 01.08.2031 - 31.07.2033, liitteenä olevan vertailutaulukon mukaisesti.

Valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka valintaperusteena on halvin hinta sekä tarjoukset täyttävät määritellyt kriteerit ja laatuvaatimukset tarjouspyynnön mukaisesti.

Hankinnasta sovitaan valittujen palveluntuottajien kanssa yksityiskohtaisesti erillisellä sopimuksella, joka astuu voimaan molempien osapuolien allekirjoituksella päätöksen saatua lainvoiman. Hankintapäätöksen jälkeen ja ennen sopimuksen allekirjoittamista, voittaneiden palveluntuottajien on esitettävä hankintayksikölle rikosrekisteriotteet hankintamenettelyä varten.

Kunnanhallitus valtuuttaa kuntakehitysjohtajan allekirjoittamaan sopimukset sekä päättämään tarjouspyynnössä määriteltyjen optiokausien käytöstä.

Käsittely

Kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerusta ja hankinta-asiantuntija Jenni Niiranen-Rokkila kuultiin asiantuntijoina pykälän yhteydessä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Vertailutaulukko_515267

- Merkittiin, että Pihla Keto Huovinen saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.18.

Kunnanhallitus § 212
Kunnanhallitus § 223

18.11.2024
25.11.2024

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Kunnanhallitus 18.11.2024 § 212

Tausta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntatalouden kehitys ja käyttötalous

Valtiovarainministeriön lokakuussa julkaiseman kuntatalousohjelman mukaan tänä vuonna BKT supistuu 0,2 % mutta kääntyy vuodesta 2025 hienoiseen nousuun. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Talouskasvu on kuitenkin vaimeaa sekä talousarviovuonna että suunnitelmavuosina. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

Julkisen talouden alijäämä on muodostunut syväksi heikon suhdanteen, nopean inflaation, korkomenojen kasvun sekä varautumismenojen kasvun takia. Alijäämä kuitenkin alkaa parantua hitaasti myöhemmin, kun talous toipuu ja sopeutustoimet alkavat vaikuttaa täysipainoisesti.

Kuntatalouden toimintamenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 212
§ 223

18.11.2024
25.11.2024

nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi tarkemmat sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2025 on 3,4 prosenttia ja vuosille 2026–2028 keskimäärin 3,1 prosenttia.

Toimintamenojen hintojen nousun lisäksi myös toimintamenojen volyyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä aiheutuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan.

Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen, ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös työllisyyden kehitys sekä varhaiskasvatuksen osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina nousussa.

Kuntien verotulot kasvavat vuonna 2025 kohtalaisesti. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Kevään 2024 kuntatalousohjelmaan verrattuna kuntatalouden lähivuosien kehitysnäkymät ovat heikentyneen koko maan tasolla ja kuntakokoryhmittäin. Kunnallisveron laskennallinen korotuspaine kasvaa tarkastelukauden loppua kohden mentäessä koko maan tasolla, mutta vuonna 2028 tilanne tasoittuu vuoden 2023 valtionosuuksien takaisinperinnän ja hallitusohjelman mukaisen peruspalvelujen valtionosuuden indeksijarrun poistuessa.

Kuntien valtionosuudet kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksien kasvu jää TE-uudistuksen lisärahoitusta pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti vuosina 2025–2027 leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi verotulomenetysten korvausten vähennys pienentää valtionosuuksia vuonna 2025 tuntuvasti, tosin verotulot kasvavat vastaavasti.

Mäntsälän kunnan toimintaympäristö

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 212
§ 223

18.11.2024
25.11.2024

Mäntsälässä ulkoiset toimintatulot laskevat ed. vuoden talousarvioon 2,7 prosenttia. Suurin selittävä tekijä on varhaiskasvatuksen maksutuottojen alentuminen edelleen sekä tukien ja avustusten merkittävä lasku. Hanketoiminnasta arvioidaan saatavan merkittävästi vähemmän tuloja ja työllistettyjen tuet putoavat merkittävästi, kun työllisyyden hoito siirtyy kuntien toteutettavaksi. Talousarviossa on varattu 0,5 milj. euroa myyntivoittoihin.

Ulkoiset toimintakulut kasvavat 3 prosenttia muutettuun talousarvioon. Merkittävin kasvu kohdistuu palvelun ostoihin, joissa on Järvenpään kaupungille isäntäkuntana maksettava osuus työllisyysalueen hoidosta. Sähkön ja kaasun kustannukset myös arvioidaan suuremmiksi, kun ne olivat vuoden 2024 talousarviossa perustuen vuoden 2024 toteutumiin. Henkilöstökustannuksissa on kasvua 1,1 % vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattuna. Toimintakate heikkenee vuoden 2024 muutettuun talousarvioon 3,9 prosenttia.

Mäntsälän kunnassa arvioidut verotulot vuodelle 2025 ovat 54,9 milj. euroa (kasvu 3,6 % vuoden 2024 tilinpäätösennusteeseen verrattuna). Veroprosentteihin ei tehty muutoksia vuoteen 2024 verrattuna.

Kunnanjohtajan talousarvioesityksessä Mäntsälän kunnan valtionosuudet ovat 14,8 milj. euroa (kasvu 3 % vuoden 2024 tilinpäätösennusteeseen verrattuna).

Kunnanjohtajan talousarvioesityksessä Mäntsälän kunnan toimintakate vuonna 2025 on -60,9 milj. euroa ja vuosikate 9,9 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä on 0,5 milj. euroa.

Strategiset tavoitteet

Kunnanjohtajan talousarvioehdotukseen kunnan talousarviovuoden strategisten tavoitteiden mittareita on päivitetty vain hieman, jotta saadaan pidemmän aikavälin seuranta strategisten tavoitteiden toteutumiseksi.

Talousarvion suunnitelmavuodet perustuvat n. 0,2 %:n väestönkasvulle. Talousarviossa vuoden 2025 väestömääräksi arvioidaan 21 063 henkeä.

Investoinnit ja lainakanta

Bruttoinvestointien määrä on yhteensä 8,9 miljoonaa euroa, josta maanhankinta 1,2 milj. euroa, talonrakennus 1,1 miljoonaa euroa, kuntatekniikka 5,9 miljoonaa euroa, irtain 0,5 miljoonaa euroa. Keskeisinä kuntatekniikan investointihankkeina toteutetaan Riihenmäenraitin rakentaminen, Mt 140 keskisaarekkeen uusimisen 3-vaihe, Pyydyskorven alueen katuinfra rakentaminen ja kevyenliikenteen katusaneeraus Jokihuhdantielle.

Mäntsälän kunnan lainakanta talousarviossa 2025 on n. 82 milj. euroa. Lainakanta pienenee vuoden 2024 tilinpäätösennusteeseen verrattuna 1,1 milj. euroa, ollen vuoden 2025 lopussa 3886 euroa/ asukas. Konsernin lainakanta talousarviossa on 149 milj. euroa. Lainakanta pienenee vuoden

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 212
§ 223

18.11.2024
25.11.2024

2024 tilinpäätösennusteesta n. 6 milj. eurolla ollen 7118 euroa/asukas.

Henkilöstömäärä

Kunnan henkilöstömäärä kunnanjohtajan talousarvioesityksessä on henkilötyövuosina 715,1 htv. Vuonna 2024 tilinpäätösennusteen mukainen henkilöstömäärä oli 737,9 htv. Henkilöstömäärä laskee kaikilla palvelualueilla.

Riskit talousarvioehdotuksessa

Talousarvio- ja suunnitelmavuosiin liittyy epävarmuutta erityisesti valtionosuusrahoituksen ja TE palvelu-uudistuksen tuomien muutosten johdosta sekä kunta-alan palkkasopimusten osalta. Talousarvio on laadittu hyvin tiukaksi palvelualueittain ja menonlisäykset käytännössä tarkoittaa automaattisesti tarpeita talousarviomuutoksille, koska sopeuttamisvaraa ei ole.

Konsernin yhtiöistä Mäntsälän Jäähalli Oy:n talousarvio 2025 vuodelle on edelleen alijäämäinen ja kunta joutuu tukemaan yhtiötä myös talousarvio- ja suunnitelmavuosina. Nivos Oy:n osalta odotetaan pääomallainan koron tuloutusta täysimääräisenä sekä talousarviovuonna että taloussuunnitelmavuosina.

Kunnan johtoryhmä on päivittänyt vuoden 2024 riskiarviointia ja tarkastelun perusteella merkittävänä riskeinä vuoden 2025 talousarvion ja tulevien vuosien talousarvion toteutumisessa nähdään tulorahoituksen riittävyys ja talouden tasapaino. Erityisesti valtionosuuksien tason pysyvä alentuminen nähtiin riskinä oppilasmääräennusteiden vuoksi. Käynnissä oleva valtionosuusuudistus ja sen vaikutukset tulevien vuosien valtionosuuksiin ovat myös vaikeasti arvioitavissa.

Taloudellisena ja toiminnallisena riskinä nähtiin myös TE-uudistus ja kunnan palveluaseman ja palvelukyvyyn turvaaminen muutostilanteessa.

Käytettävissä olevien resurssien riittävyys ja resurssien jako ja palveluverkon ennakointi ja mitoitus on oltava suunnitelmallista ja pitkäjänteistä, jotta pystytään varautumaan tuleviin muutoksiin ja palvelujen saatavuuteen ja rahoitukseen.

Valmistelija	Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus aloittaa vuoden 2025 talousarvion ja 2026-2028 taloussuunnitelman käsittelyn.
Käsittely	Talousjohtaja Riitta Samolaa ja palvelualuejohtaja kuultiin asiantuntijoina pykälän yhteydessä.
Päätös	Talousarvion käsittelyä jatketaan kunnanhallituksen kokouksessa 25.11.2024.

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 212
§ 223

18.11.2024
25.11.2024

Liite 1. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 223
349/02.01.00/2024

Valmistelija	Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus hyväksyy ja esittää edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2028.</p> <p>Kunnanhallitus oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousyksikön tekemään tarvittaessa talousarvioasiakirjaan teknisiä muutoksia ennen valtuustokäsittelyä.</p>
Käsittely	<p>Talousjohtaja Riitta Samolaa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.</p> <p>Kunnanjohtaja päätti muuttaa omaa esitystään Hirvihaaran jalankulku- ja pyörätieyhteyden rakentamisen osalta. Hanke valmistuu jo vuoden 2024 aikana, jolloin 0,2 milj. euron investointivarausta vuodelle 2025 ei tarvita.</p>
Päätös	<p>Hyväksyttiin muutetun päätösehdotuksen mukaisesti: Lisäksi kunnanhallitus päätti yksimielisesti seuraavista lisäyksistä ja muutoksista kunnanjohtajan esitykseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varhaiskasvatuksen henkilöstön ateriaetua ei rajata osana sivistyspalvelujen säästöjä, kustannusvaikutus 30 000 euroa. - Kotihoidon kuntalisää ei poisteta osana sivistyspalvelujen säästöjä, kustannusvaikutus 220 000 euroa. - Investointiosasta poistetaan kohta; Myllymäen kouluhanke 8,3 milj. euroa (rv 2027-2029). Vuodelle 2025 ja 2026 hankkeelle varattu suunnittelukustannus 0,2 milj. euroa kuitenkin säilytetään talousarviossa ja hankkeen nimike muutetaan "Keskustan kouluverkkoratkaisun suunnittelu". <p>Kunnanhallitus hyväksyi edellä mainituin lisäyksin ja muutoksin vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman kunnanvaltuuston päätettäväksi. Muutosten johdosta talousarviovuoden 2025 tilikauden tulos heikkenee 0,25 milj. euroa.</p> <p>Kunnanhallitus oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousyksikön tekemään tarvittaessa talousarvioasiakirjaan teknisiä muutoksia ennen valtuustokäsittelyä.</p>

Kunnanhallitus

§ 212

18.11.2024

Kunnanhallitus

§ 223

25.11.2024

Liite 1. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Mäntsälän Jäähalli Oy:n yhtiökokousedustaja / uuden yhtiökokousedustajan valinta

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 224
410/00.00.01/2023

Kunnanvaltuusto on 30.8.2021 § 105 valinnut Tero Toivosen, PS Mäntsälän Jäähalli Oy:n yhtiökokousedustajaksi valtuustokaudelle 2021-2025.

Mäntsälän kunnan konserniohje 4. kohta, Edustus yhtiökokouksissa ja hallintoelimissä:

”Hallintoelimiin valittavat voivat olla joko luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita. Nimettävillä henkilöillä tulee olla kykyä ja taitoa arvioida tytäryhteisön toimintaa kunnan asettamien tavoitteiden ja hyväksymien strategioiden näkökulmasta. Tytäryhtiöiden hallitukseen valittujen tulee olla kunnanvaltuuston tai –hallituksen jäseniä tai johtavassa asemassa olevia viranhaltijoita. Tämän lisäksi tytäryhtiöiden ja muiden yhteisöjen hallitukseen voidaan valita valtuuston päätöksellä myös muita henkilöitä. Liiketoimintaa harjoittavien yhteisöjen hallitusten jäseniltä edellytetään lisäksi liiketaloudellista ja yhteisön toimialueen tuntemusta. Kunnan omistamien tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanoissa noudatetaan tasa-arvolain määräyksiä.”

Valtuusto myönsi 11.11.2024 § 76 Tero Toivoselle (PS) eron valtuutetun luottamustehtävästä, kunnanhallituksen jäsenyydestä sekä kuntakehityslautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajuudesta. Näin ollen Mäntsälän Jäähalli Oy:n yhtiökokousedustajaksi on aiheellista valita uusi edustaja jäljellä olevaksi valtuustokaudeksi 2021-2025.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto valitsee Mäntsälän Jäähalli Oy:n yhtiökokousedustajan jäljellä olevaksi valtuustokaudeksi 2021-2025.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Ero keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä / Laine Jarmo ja uuden jäsenen valinta keskusvaalilautakuntaan

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 225

832/00.00.00/2024

Jarmo Laine (PS) on 20.11.2024 saapuneella viestillä pyytänyt eroa keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä, koska hän on ehdokkaana kevään 2025 kuntavaaleissa.

Kunnanvaltuusto on asettanut keskusvaalilautakunnan vuosiksi 2021-2025 kokouksessaan 9.8.2021 § 87.

Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Valmistelija Keskusvaalilautakunnan sihteeri, asianhallintapäällikkö Mäkelä Sirkku, sirkku.makela@mantsala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää seuraavasti:

1. esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää myöntää Jarmo Laineelle eron (PS) keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä,
2. esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto valitsee Jarmo Laineen tilalle uuden jäsenen keskusvaalilautakuntaan.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto
Kunnanhallitus

§ 82
§ 226

11.11.2024
25.11.2024

Valtuustoaloite kamppailusta asunnottomuutta vastaan

Kunnanvaltuusto 11.11.2024 § 82

Vasemmiston valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 11.11.2024:

”Asunnottomuuden vähentämisessä Suomen asuntopolitiikka on pitkään ollut kansainvälisen ihailun kohde. Nyt vuosikymmenten työ on valumassa hukkaan.

Syynä tähän ovat nopeasti lisääntyneet hädöt. Perinteisesti Suomessa on häädetty noin 3000 kotitaloutta vuodessa, mutta tänä vuonna mennee jo rikki 5000 hädön raja.

Syynä häätöjen lisääntymiseen ovat hallituksen leikkaukset toimeentulotuen saajilta, pienituloisilta palkansaajilta ja yhden huoltajan perheiltä. Lisäksi hallitus on päättänyt ”säästää” myös sosiaalisesta asuntotuotannosta, puolittaa asumisneuvonnan resurssit ja leikkaa asumistuesta.

Kesällä 25 000 toimeentulotukiasiakasta on saanut Kelalta kehotuksen etsiä halvempaa asuntoa, joita ei kuitenkaan markkinoilla ole. Siksi jo nyt voi sanoa, että Suomen virallinen tavoite pitkäaikaisasunnottomuudesta vuoteen 2027 mennessä ei tule toteutumaan.

Ennusteen mukaan pitkäaikaisasunnottomuus tulee päinvastoin lisääntymään erityisesti tarkastelussa, joka huomioi myös piiloasunnottomuuden, kuten tuttavien nurkissa majailun. Paljon tosin riippuu kunnista, jotka käytännössä kantavat vastuun siltä osin kuin valtio ei enää vastuuta kannan.

Toistaiseksi hädöt ovat lisääntyneet lähinnä suurissa kunnissa, mutta ajan myötä ongelma tulee näkymään myös pienemmissä kunnissa. Siksi monet kunnat ovat jo lähteneet pohtimaan vastatoimia odotettavissa olevalle kehitykselle, joko yksin tai yhdessä naapurikuntien kanssa.

Ja niin Mäntsälänkin pitäisi.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja muut tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että kunta selvittää häätöjen määrän kehityksen, häätöihin johtaneet syyt ja keinot ehkäistä asunnottomuuden kasvua Mäntsälässä ja sen naapurikunnissa.

Mäntsälässä 11.11.2024”

Päätös

Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Kunnanvaltuusto

§ 82

11.11.2024

Kunnanhallitus

§ 226

25.11.2024

Liite 1 Aloite

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 226

796/10.04.00/2024

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus lähettää aloitteen kuntakehityspalveluille ja Mäntsälän Kodit Oy:lle valmisteltavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Viranhaltijapäätökset

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 227

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat viranhaltijapäätökset:

[Kunnanjohtaja](#)

20.11.2024 25 § Hyvinvointi- ja virkistysryhmän nimeäminen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä mainittuihin viranhaltijapäätöksiin.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Lautakuntien pöytäkirjat

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 228

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat pöytäkirjat:

- [Tekninen ja elinvoimalautakunnan pöytäkirja 12.11.2024](#)

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä mainittuihin päätöksiin.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus

§ 229

25.11.2024

Ilmoitusasiat

Kunnanhallitus 25.11.2024 § 229

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat asiat:

- [Ikäihmisten neuvoston muistio 7.11.2024](#)
- [Tarkastuslautakunnan pöytäkirja 13.11.2024](#)
- Mäntsälän Joulunavaus on lauantaina 30.11.2024 klo 15–18 Kapinatorilla ja Seurojentalolla
- Valtatie 25 vaikuttamismateriaali
- Kunnanhallituksen jouluruokailu on Mäntsälän Jäähallilla, Ravintola Olkkarissa 16.12.2024 klo 16.00.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 220, § 221, § 223, § 224, § 225, § 226, § 227, § 228, § 229

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntal136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 222**HANKINTAOIKAISUOHJE JA OIKAISUVAATIMUSOHJE****HANKINTAOIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS**

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaoikaisu*), tai asia voidaan saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä *asianosainen*). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje**Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde**

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132-135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle:

Mäntsälän kunta
Heikinkuja 4
04600 Mäntsälä
kirjaamo@mantsala.fi

Viraston aukioloaika on maanantaina klo 9.00 - 17.00, tiistai - torstai klo 9.00 - 15.00, perjantaina klo 8.30 - 14.00.

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden aukioloajan päättymistä.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaisissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Valituksen toimittaminen, markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden osoite:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi